

Ministerie van Algemene Zaken
Aan Zijne Excellentie, de Minister-President,
De heer H.W.M. Schoof
Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag

Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten (NJCM)
Postbus 778
2300 AT Leiden

Leiden, 4 november 2024

Betreft: Brief NJCM inzake de recente ontwikkelingen in Israël, de Palestijnse Gebieden en Libanon.

Hooggeachte heer Schoof,

Het Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten (NJCM), als de Nederlandse tak van de International Commission of Jurists, vraagt uw aandacht voor recente ontwikkelingen in Israël, de Palestijnse Gebieden en Libanon. Met toenemende bezorgdheid merken wij op dat de situatie in deze regio de kernwaarden van mensenrechten en het humanitair oorlogsrecht op diverse vlakken onder druk zet. Verschillende organisaties rapporteren ernstige en grove schendingen van mensenrechten en het humanitair oorlogsrecht, waarbij de situatie steeds verder escaleert.

Wij willen onze zorgen uiten over gerapporteerde beschietingen op VN-vredeshandhavers in de regio. Het lijkt er sterk op dat personeel en faciliteiten onder VN-vlag doelbewust worden aangevallen, wat zowel de veiligheid van VN-personeel als de naleving van internationale verplichtingen in gevaar brengt. Wij doen een dringend beroep op de Nederlandse staat, en in het bijzonder het Ministerie van Buitenlandse Zaken, om zich diplomatiek in te zetten en een krachtig signaal af te geven tegen deze aanvallen in verschillende internationale fora.

Daarnaast volgen wij met grote bezorgdheid de recente Israëlische wetgeving die de United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees (UNRWA) verbiedt humanitaire hulp te verlenen in de Palestijnse gebieden. Deze beslissing maakt de toegang tot levensreddende hulp voor kwetsbare burgers, waaronder een groot aantal kinderen, vrijwel onmogelijk, met het risico dat er onherstelbare schade wordt toegebracht aan het voortbestaan van het Palestijnse volk. UNRWA verzorgt een groot deel van de civiele administratie in Gaza, waaronder het beheer van scholen, de volledige gezondheidszorg en noodhulpvoorzieningen. Er is geen alternatief voor de UNRWA om deze essentiële diensten te waarborgen. Wij voorzien een toename van mensenrechtenschendingen en verdere humanitaire noden, waaronder gebrek aan voedsel, water, onderdak en de uitbraak van ziektes, door

deze beperking op de toegang tot basisvoorzieningen. Nederland, dat zichzelf als gidsland beschouwt op het gebied van mensenrechtenbescherming en diverse mensenrechtenverdragen heeft geratificeerd, heeft de verplichting deze afspraken na te komen. Wij roepen de Nederlandse staat daarom op om deze kwestie op internationale fora aan de orde te stellen en zich krachtiger uit te spreken, mede in het licht van de reeds geuite internationale kritiek.

Een ander belangrijk aandachtspunt betreft de opvolging van de bevelen van het Internationaal Gerechtshof (ICJ) van 26 januari 2024, 28 maart 2024 en 24 mei 2024 over de situatie in Israël en de Palestijnse Gebieden. Het ICJ heeft vastgesteld dat er een reëel risico op genocide bestaat, wat Nederland onder de Genocideconventie verplicht tot preventie-inspanningen. Daarnaast zijn wij bezorgd over geweld tegen journalisten in de Palestijnse Gebieden, wat niet alleen hun veiligheid treft, maar ook het recht op informatie in gevaar brengt. In zijn advies van 19 juli 2024 onderstreept het ICJ verder het belang van naleving van internationaal recht en roept het Israël op om zijn verplichtingen met betrekking tot de bescherming van mensen- en kinderrechten en het humanitair recht na te komen. Het ICJ benadrukt tevens dat Israël maatregelen moet treffen om mensenrechten te respecteren, geweld tegen burgers te voorkomen en illegale nederzettingen en andere handelingen die in strijd zijn met internationaal recht te herzien. Als hoogste gerechtelijke orgaan van de Verenigde Naties biedt het ICJ met zijn uitspraken een onafhankelijk en gezaghebbend kader ter ondersteuning van de internationale rechtsorde en bevordering van naleving van het volkenrecht.

Mede gelet op bovengenoemde ontwikkelingen lijkt het erop dat de bereidheid van de Israëlische staat om de uitspraken van het ICJ op te volgen zeer gering is. Wij constateren dat, hoewel het ICJ duidelijke bevelen heeft gegeven, er tot op heden weinig vooruitgang zichtbaar is in de uitvoering daarvan. Dit heeft verstrekende gevolgen voor de burgers in de Palestijnse Gebieden. Daarnaast tast dit de legitimiteit van het ICJ aan.

Op grond van artikel 90 van de Grondwet bevordert de Nederlandse regering de ontwikkeling van de internationale rechtsorde. Het NJCM roept daarom de Nederlandse staat, en in het bijzonder het Ministerie van Buitenlandse Zaken, met klem op om de bovengenoemde kwesties internationaal onder de aandacht te brengen. Dit impliceert tevens het bouwen van allianties om een gezamenlijke en krachtige respons te bevorderen. Een herziening van de huidige koers zou niet alleen de geloofwaardigheid van Nederland versterken, maar ook het vertrouwen vergroten in de mensenrechtenorganisaties die ons land huisvest.

Wij doen een dringend beroep op de Nederlandse staat om positieve en concrete stappen te zetten in deze kwesties, waarbij Nederland oproept tot strikte naleving van mensen- en kinderrechten, het humanitair oorlogsrecht en het volkenrecht.

Hoogachtend,

Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten